

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ

ЛІТЕРАТУРНО - МУЗИЧНА КОМПОЗИЦІЯ
НА ТЕМУ : " МУЖАЙ , ПРЕКРАСНА НАША МОВО !"

Теребовлянська ЗОШ № 1
I-III ступенів
вчитель української мови
і літератури
Твердун Н.С.

Мужай, прекрасна наша мово !..
(літературно-музична композиція).

Гитесь: Мово! Тривітатая Трударжан мого народу!
З горнозему, з любистку, мітти, свелою-зілля, з росе, віг
зрі і місяце народжене.

Мово! Мура Теринке, що не давала поаснути
земляну вошину руду нашого; приймає народ
на неведому ошину вошлюбности, слави і гордого
духа.

Мово! Шо стоїла на гатах каю вівтаря наці-
окального храму і не впускала туфлі злого
духа свертности, ганоби. І мотила край
весеній талаттами, невмарушим вошелем
піселем, і наповнювала душі Тощелем селівою
землето - небесним.

Іфратренише, великомученише, Майір Тоща
наше, в сибри і на дошми понаше, в село-
вельких алях зноше, за море і океане
розвіла, голоромом виконела, мотелем го-бо-
том розотатама, стогарителі раз розтрів-
на, горнобильською смерттю засіла.

Мово, наша, убога проганко з простягненою
рукою! Освержена і знеславлена своїми ділами.
Трости їх, рідка! Трости гріхи іхні вільні,
і невільні, трости той горнобильський плід;
те дике зілля, що цуто вродило на нашому
трагічному лану...

Трости їх, знаміня, зрідніня нацарків
козачього руду, які повірили мукавими кормарми
і некатеринівими косарями, що ти не фрев-
ня, що ти не мура, не велика, не велика,
не прекрасна, не світа, не вігна еси. Пре-
кортемі плід із дерева нашого руду снаре в
горнобильську земню знамо ранше, ніж ти...
Стало перед тобою не кошма; за всіх бла-
гаю: прости нас, грішних, і не ховайся за гор-
нобильського метеля, а поверни до нас і ха-
ти, звірки тебе вишамо, верни до ма-
лого краю.

Тієї супровід ліричної пісні іде показ смайдів
шоловників краєвидів.

1 гітець: Країна... Золота сторона. Земля, яка
но увітрама, земляно закошена.

2 гітець: Країна! Країна шутка і краса,
радості і печалі!

1 гітець: Країно, розкішній вінок з руги і
барвінку, нар жини сяють ескраві зорі.

2 гітець: Скільки мітних, поетичних слів придуша-
ли море, щоб висловити свого гарячу любов до
краю, де народились і живуть.

1 гітець: У шибку стоїть сяга історія
нашого народу! І ми б'ємо шемат есу, ми
яскравіше ми "увітрама. Тіжмат історію
рідної сторони, рідної любові допомагають кими
і самобуття творить нашого народу:
меморійні пісні та думи, барвінки відомий
та жоробори, гарівний, фантастичний світ казок.
Воханька група виконає пісню "Краї мій
менший" або іншу ліричну пісню про Україну.

1 гітець: Найбільше, найдорожче добро в кожного
народу - це його мова, яка живе словами
морського духу, його багата скарбниця, в яку
народ складає і своє давнє життя, і свої спо-
дівання, розум, досвід, погумтє.

2 гітець: О мово моя!
Оміснєтє сїво і сїв сїво,
Тївої, мавоє, жоржїні,
моря брїмїантїв - це мова моя,
це мова моя України.

3 гітець: Пришукайтесь, як океан сїва, море говорить!
Любов, жїв у тому гомоні морській!
У нього, котне слово - це перина,
це праця, це найкраще, це - морина!

Сцена із твору Т. Кегре - Левинського
"Кайдашева сім'я".

Диалог баби Панетки та баби Параски.

1 веруєт: Ає дводїйка так дводїйка! А ви по-
літїши, сїловки проучаю допелїши, виучїши
вислєбїв? Так, так, кришатї слова, фразою-
їши - це справжнє краса любви.
Тут знаєдїши осур морських вад; похваљу
порядности, тут звучить ронїл і шумер. І все це
невїшїшїмо, томо, допелїмо.

2 верує: Чи цікавилися ви коли-небудь походженням фразеологізмів? Спробуйте пояснити значення таких фразеологізмів як: бачення погони, за носом заткнути, вийти сучим із ворон.

1 верує: А ви знаєте ви, що котиків кришають висів і має свою історію. Наприклад:

Бачення погони. Бачення - це фігурні стовпаки у вигляді шедиків, фантастичних квітів, килим зроблювали помітніми бурею, піднявши бачення на бачення.

Виточували бачення вважали легкою роботою, майстри мали час і побачити, і перенести. У насі дві мій висів означає пусто, котик бачення.

За носом заткнути - перевірити кого небуло. Висів побачення із стародавніх слов'янських звичаїв підкріплювали і під час перерви в роботі захищати за носом знання праці.

Тисяч, озінюючи зроблену річ, засуває за носом сокиру, а потім знову дістає її, щоб завершити роботу.

2 верує: А тепер давайте пошарасмося: одна сторона замку називається фразеологічний зворот, а інша - розуміють його значення.

1 верує: У нас востанє літературні перші. Подивіться, який фразеологізм найбільш виразно передасть зміст сцени.

Сцена "Сватання на Тогогарівці"

Уляна (співає): В мене думка не така,
і щоб пішла я за Стецька,
Стецько стираний!
Стецько брудний!
а ну тобі, не ватний!
Тяє тобі, вірний!
Тотевілий!

А що, Стецько, ти хороша має пісенька!

Стецько: Тогога! А який тебе неметий такої навчав? Як я її розумівав, так вона дуже погана! Залиш ти її співак? Та?

Уляна: Та я тобі і співаю, і кажу, що не люблю тебе і не піду за тебе.

Вітвіз: піднести гарбуза.

2 верує: А тепер запитання до залу!

1. Чому беруть нош на плечі?
2. Чому можна ламати без рук і уявного знаряддя?
3. Яку річку можна перешагати?
4. Який віршований прикметник показує ознаку хвороби, вірусної на згадку?
5. Назвіть якийсь прикметник, що показує ознаку самоти, якого немає у рибці.
6. Який прикметник означає посуд, з якого не їдять?
7. Постарайтеся пояснити похоронні сміх: рожевий (від рота), прозорий (прокидує зір), гарма (гар + нема), курий, попомотіти.

Доповнення верує:

Курий походить від "курий", від кураги; "кус" - ознака "вірусний", але зберігає і форму "курий";
- Ти, козаче торкаєш
Гом у тебе тупан курий?
- Мене дівка пірнула,
- тупан мого пірнула.

Гібридні прикметники конструює.

1 верує: А ви знаєте ви, що "буреа" - це гашет для цигарет? Різні буреа, які хотіли вийти, давали потертості, для яких на зверхя прибивався гашет ("буреа"), через те, іноді стали називатися буреа.

2 верує: Тимову пам'ятаю. Що швидше і правдивіше закінчить речення, щоб була рима?
У кожного із нас батьки...
Ми любимо свою Вірнію - ...
О наше слово слово...

1 верує: Запрошуємо на сцену своїх учнів. На аркуші паперу написати великими літерами слова і. Що швидше переверне слова і назве нове слово: риле, літо, пілот, рама, іра.
(Сир, тіло, поити, шара, ріка)

Вірні готують Вірні про любов.

Вірні О. Тудури "Любов".

Вірні Воробкевича "Вірні любов".

Вірні Д. Тілоуса "Вірні слово".

На сцену виходять угмі' моворинки мислів,

Як парость винокористої лози
Тискайте любов. Тимчасо ї неустанно поїть бурієм.
Чистіше від сивожи вома хай буде.
Вірмо і суржимо нехай вома шраду ширшеїть вам,
Хог і тіше своїе титтєм.

М. Ринівський.

"Гі", неміримо багату,
Дзвінку, і мітку, і завзету,
Як деме сокорнішній, гуровий, —
Мобло, мобло вкрайнеску лобу. Р. Братунь.

Мобіть красу своєї лоби,
Звуканя сів і запая сів:
Це світка нітка і гурова,
Хожаня батвсівских стетів. Машко.

Розвітайте, п шобо,
І в родині, і у школі,
І на заводі, і у полі.
Трегуреско, регурово —
Розвітай те, — шобо. Г. Тигина.

Ну шоб, здавалися, шоба,
Шоба та і гомос, білий міого
А сере, батвсія, завшира,
Як їх поше Г. Шевченко.

І веруєї: Борітсье за красу лоби, за правес-
ніть вишом. Боротьба за шестоту, за шисшобу
тогніть є боротьба за знареде култури.

І веруєї: На шороти култури лоби — шовники,
граматиси, правесис. Воми завтре до ваших
послу. Чікаво, чи замедаете ви хог ішкою
і шовник? Осв переш ваши шовники. У якому
і ших ви вірнайдеите похортеччя шоба Зем-
ля, шого правесис?

А шкий із шовників допомогте вам угнеити
значешя шоба детестив? А значешя шоба
пісня? А шог шого принагеме шитилонегіе?

2 верує: хто хоче вийти правдиво говорити,
хай зважить на мурну порадку українського
поета М. Рильського:

Не бійтеся дощерами у шовини -
це тільки зр, а не сумне проваєня:

Збирайте, як розумний сарівник,
достиглий овог у Гімгенка й Даме.

Не маєте міву ро моїх порад.

Т не лікуйтеся дощерами свій сар.

На сцену виходете прог рітей в укра-
їнському ораді.

1 дитина: Для кожного народу дорога його
моба. Агже коли зникає народна моба - народу
немає більше.

2 дитина: Тимкайте, любіть ріжну мову, бо коли
розривається наша моба, наша культура,
наші звичаї; традиції, збачається наша
великий український народ.

3 дитина: Рідна мобо материнська,
Тим - думо мого народу,
Тимь віу роду; ро роду,
Рідна мобо материнська...

Виконуватися пісня «Рідна моба».

Верує (дівчинка і хлопчик):

Спорівались, що наше зустріч допомогла
вам ошмити скарби рідної мови, спомукама
до зустрічі з найдревнішим народним
- мого. Тимакно вам цікавие знаєрок!
На все добре! До побачення!